

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Jacobi Sadoleti Card. Et Episcopi Carpentoractensis Viri
Disertissimi, Opera quæ exstant omnia**

Sadoleto, Jacopo

[Francofurti], 1607

VII. Iac. Sadoletvs Episc. Carpent. Petro Bembo S.P.D.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-69244](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-69244)

mium vehementer te rogare, alienum esse videtur à fraterna nostra necessitudine: quæ ipsa per sese admonet utrumque nostrum, ut ead inter nos officia tribuamus, ac expectemus vicissim, quæ veritatem amicitie maximè confirmant. Equidem, si id tibi rectè fieri posse videbitur, ut aliorum quoque doctorum hominum de co iudicia exquiras, libenter concessero. Etiam ut describendum aliquibus des, si quis fortè extiterit, qui hanc & papyrum & operam velit perdere, quodd non nolet fortasse Gonzaga noster vir bonarum literarum sitientissimus. Sed ego ita tibi hoc permitto, si menda prius sustuleris, non scriptoris magis illa, quam autoris. Denique ut tuo periculo cuncta fiant. Nam ego in tua fide, benevolentia, humanitate, totus requiesco. Nigro meo dicas velim, accepisse me eius literas, quas desideras ad me ab urbe discedens, & eleganter & amicè scriptas. Quibus quod minus adhuc respondeam, certa causa est, quam oportuno tempore expositurus sum. Interea quidem ut me diligat, seque à me apprimè diligi sibi persuadeat, ab illo meis verbis petito. Lazaro nostro scribam aliquid, quamquam & parùm habeam temporis, & valdè sum occupatus: quæ res etiam facit, ut ad te quoque minus accuratè nunc scribam. Vale, III. Nonas Septembris, M.D. XXXII.

VII.

IAC. SADOLETVS EPISC. CARPENT.

Petro Bembo S. P. D.

NON scribo tibi, sero me accepisse tuas literas, (te quoque enim scire video id ipsum) cum, prius quæ missæ fuerant, in itinere ipso deperierint. Has quidem, quas accepi, scribo mihi fuisse iucundissimas. Nec tam me hercule ob eam rem, quod fortasse suspicari possit non nemo, nempe quodd te laudant, inquietans. Puto id quidem etiam aliquid esse: non tam enim iudico verrecundi esse hominis, & ipsa moderatio ne animi teporati, quam & insulsi & stupidi, talis viri approbatione & testimonio, qualis tu es, non delectari) sed ego ad animi mei lætitiarum palmarium esse in illis statuo, quod video te eorum sermonibus, qui de me honorificè loquantur, non secus ac tuus laudibus, ut tute ad me scribis, gaudere & triumphare. In quo agnosco non amorem solum, sed planè magnitudinem animi tuam, qui nisi esses ipse omnium laude cumulatus, non tam libenter faueres eorum famæ, qui quantavis ipsi laude virtutis floreat, te ipso tamen se contentur inferiores. Ego verò mi Bembe neque quibus ornatus sum virtutibus. scio: (nihil enim in me esse intelligo, quod magnopere spectandum predicandumue sit) & de te sentio idem quod sentiet

per seculi, nihil fieri posse tuo ingenio, eloquentia, virtute, humanitateque praestantius. Polus quidem nosse, ut est blandus conciliator amicitiarum, voluntatumque conglutinator, non amantius profecto mihi testimonium apud te potuit dare, quam tibi saepe tribuit apud me. Cuius ego tibi familiaritatem & quotidianum vltim inuiderem, nisi & illum, & te in oculis gererem: amo enim vtrumque vestrum. Itaque vereor, ne si quid mihi scorsum ab alterutro, ex vobis appetam, facere iniuriam amicitiae videar: quae praescribit, ut amicorum commodis aequè gaudeamus ac nostris. Quod si in Italia constituissem, certè nusquam me conferrem alio quam ad vos: in vestraque consuetudine positissimum, in vestris familiaritatibus & amantissimis congressibus conuiscerem. Sed neque ea de re deliberare fas mihi puto, & meus reditus in Italiã, etsi munere hoc officii imprimis quod sustineo, rament etiã voluntate mea mihi penitus praecisus est. Hic in ita viuo, ut moti hic ibidem velim: eademque terra, quae vitam meam sustinet, corpus etiam ipsum, cum supremus venerit dies, conuegat. Massiliam accessi, Pontificem salutarum, ut debui: illo enim officii vinculo me obstrictum esse in primis arbitrabar. A quo sic sui exceptus, ut nihil mihi in mentem venerit optare, in quo non eius benignitas, & singularis humanitas, mihi penes obuiam obtulisse visa sit, usque eò facilem eum, & liberalem in cunctis sum expertus. Sed & multorum praeterea, qui ex ride venerant, egregiam erga me voluntatem studiumque cognovi. Ex quo valde laetus discessi illinc: non emolumentis praemiisque fortunae, quae iam apud me valent minimum, sed multis & claris testimoniis amoris ac benevolentiae, quae ego maximi facio, a compluribus viris amplissimis atque ornatissimis honestatis. Quam obrem stemus in eo, quod iam dictum est, ut familiaritatis nostrae desiderium multitudine literis leniamus. Non enim est causa cur transmittendae Alpes, aut mare inferum cur pernavigandum sit: cum crebra inter nos scriptio, & suaves huiusmodi epistolae, si non alternos nobis vultus, at effigiem certè animorum, & vim amoris totam ante oculos ponant atque constituant in quo voluptas nostra praecipue sita est. Neque eò dico, quin mihi te videre, atque intreri, foret dulcissimum: sed illud sperare, imprudente est: optare temeritatis. Hoc quidem quod nostrum est, quod nostri arbitrii ac potestatis, in quo nulli ius sibi fortunae vendicat, praestemus utique, nostrum, ut fructum amicitiae nostrae, charitate, ac benevolentia, iucunditatem consuetudinis, epistolis representemus: quorum in altero fides, in altero voluptas a nobis est attendenda. Nigrum meum amo, ut debeo: ad cumque puto me daturum literas. De Lazaro aucto scire quid agat: nihil enim iam diu ab eo litterarum, ac ne nuntium quidem ex quo

Q. 2. aollg

nolle potuerim. Colam tuum saluere plurimum iubeo, cuius & memoria mei, & beneuolentia delector. Te de meis capere eam voluptatem, quam capio egomet, & tibi profus credo, & mihi est pergratum. Certè quod ad ocium senectutis meae attinet, quæ aut instar iam, aut admodum propinqua est, videor habiturus, in quorum pietate & modestia acquiescam. Ambo quidem literis mirifice dediti, & tui imprimis studiosi peramantesque sunt. Quod cum agunt, non se addere tibi quippiam, sed se ornare adulescentiam suam clarissimi tui nominis cultu, & singulari obseruantia arbitrantur. Vale. VI. Idus Martiales, M. D. XXXIII.

VIII.

IAC. SADOL. EPISC. CARP. HERCULI Gonzage S. R. E. Cardinali S. P. D.

SUPERIORIBVS proximis diebus, cum tibi lucubrationem quandam meam misissem, neque ipse tunc propter valetudinem scribere potuissem: monui meos, vt me tibi excusarent, perpetuamque meam in tua amplitudine omnibus meis officiis colenda; tibi declararet voluntatem, qui se id diligenter fecisse, teque in optimam partem omnia accepisse, mi rescripserunt: insuperque te eis præcepisse, vt scriberent ad me: si quid haberem in præsentia elucubrati, aut quodocunque aliquid haberem, id ne grauaret communicare tecum: ne si secus agerent, grauior fieret a me amicitia nostræ & veteri inter nos coniunctioni iniuria. Quo ego nuncio dupliciter delectatus sum: Nam & tui de me animi iudicium, & egregiam tuam cognoui ad optimas artes amplectendas voluntatem: quæ mihi semper in te omni digna honore, & laude visa est, hoc etiam magis, quod in tanta raritate & penuria eorum, qui nobilitatem cum virtute habeant coniunctam, tu vnus excellis: qui vtrunque ita adeptus sis, vt in tuis plurimis maximisque ornamentis, maior tamen multo virtuti tuæ, quam fortunæ gratia habenda sit. Itaque recordor iam inde ab tua incunte adulescentia, me semper iudicasse, te fore vnum, aut certè præcipuum inter ceteros, in quo his temporibus perditis lumen veræ dignitatis illucesceret: qui omnibus & nature & fortunæ bonis instructus, nobilitatem & potentiam, non arma iniuriæ, sed instrumenta bonitatis esses habiturus. Postea verò quam ego in has sanè longinquas regiones me contulissem: tuque ad urbem accessisses, domiciliumque in ea fortunatum ac dignitatis tuæ constituissem, nunquam mihi inauditus fuit splendor tuus, & singularis in omni genere morum elegantia, & comitas. Quæ cum vna & constanti omnium voce laudaretur, non dici potest qua laetitia afficiebar: cum intelligerem,

cetero